

УДК 339.9.01

Кутідзе Л.С.¹, Маруфенко В.В.²

¹ канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. БТЕ-0812 НУ «Запорізька політехніка»

ПОГЛЯД НА КУЛЬТУРНІ ВІДМІННОСТІ: АНАЛІЗ УКРАЇНИ ТА США ЗА МОДЕЛЛЮ ХОФСТЕДЕ

Культурні відмінності між країнами впливають не лише на міжособистісну взаємодію, а й на бізнес, політику та соціальні процеси. У цьому контексті 6-ти вимірна модель культур Хофстеде надає можливість для розуміння і порівняння культурних особливостей різних країн.

Згідно з теорією культурних вимірів Г. Хофстеде, основними вимірами національних культур можуть слугувати такі показники: дистанціювання влади (PDI); ступінь інтеграції людей у систему суспільних відносин на основі співвідношення індивідуалізму і колективізму (IDV); вимір, що передбачає соціальну роль протилежних статей у суспільстві(MAS); ставлення до невизначеності (UAI); довгострокова орієнтація та поблагливість проти самообмеження (LTO).

Таблиця 1 – Оцінки різних вимірів української та американської культури в системі Г. Хофстеде

Культурний вимір	Україна	США
Дистанція влади	92	40
Індивідуалізм-колективізм	55	60
Маскулінність-фемінність	27	62
Уникнення невизначеності	95	46
Довгострокова чи короткострокова часова орієнтація	51	50
Поблагливість-стриманість	14	68

Таблиця сформована автором на основі даних [1]

Науковці відмічають, що переваги моделі Г. Хофстеде у порівнянні з іншими полягають у тому, що вона оперує найбільшою базою даних серед усіх моделей дослідження культур (дані з понад 100 країн). База даних постійно оновлюється і разом з тим забезпечує доступ до історичних даних

для аналізу змін, що дозволяє оперативно оцінити культурні відмінності за рядом параметрів [1]. Прогностична цінність моделі полягає у тому, що вона дозволяє передбачити потенційні крос-культурні конфлікти і оцінити ймовірність успіху бізнес-стратегій при плануванні міжнародної експансії. Тим самим зазначена концепція є глибоко інтегрованою в бізнес-практику.

За даними веб-сайту консалтингової групи з культурної аналітики та стратегії з глобальним охопленням THE CULTURE FACTOR GROUP [2] було проведено аналіз культурних відмінностей між Україною та США. Він дозволив не лише виявити основні культурні характеристики обох країн, але й зрозуміти, як ці відмінності можуть впливати на співпрацю в різних сферах.

Дистанція від влади є значно вищою в Україні, ніж у США. Це свідчить про те, що в українському суспільстві влада більш централізована, а ієрархія має важливе значення. Цей високий показник може бути пов'язаний з історичним аспектом, оскільки, як у період радянської влади, так і в подальших політичних реаліях Україна розвивалася дуже централізованою країною. У США, навпаки, ієрархія в суспільстві є менш вираженою, люди прагнуть більш рівноправних стосунків, що відповідає загальній культурі індивідуалізму і демократичного устрою.

Індивідуалізм в обох країнах є помітною рисою, але США демонструє вищий показник порівняно з Україною. У США люди цінують особисту свободу, незалежність і самовираження. Україна, хоча й демонструє певний рівень індивідуалізму, все ж має більше елементів колективізму, що є наслідком історичних традицій взаємодопомоги та більшого впливу родинних і групових зв'язків.

Третій вимір у порівнюваних країн кардинально різний. Це вказує на те, що американська культура має більш маскулінні риси та більш орієнтована на досягнення і змагання. У США успіх вимірюється через особисті здобутки, статус і матеріальні блага. В Україні, зважаючи на економічну нестабільність і історичні умови, люди менш зосереджені на досягненні матеріальних благ, а більше на базових потребах. Що є проявами жіночого характеру

Уникання невизначеності в Україні є надзвичайно високим, що свідчить про прагнення українців до передбачуваності і стабільності. Це можна пояснити тривалою політичною та економічною невизначеністю, частими кризами та конфліктами, які спричинили відчуття нестабільності в суспільстві. В США цей показник значно нижчий, що свідчить про більшу толерантність до ризиків і невизначеності, а також про готовність американців до змін і нововведень.

Довгострокова орієнтація є майже однаковою в обох країнах, що свідчить про баланс між короткостроковими і довгостроковими цілями.

Обидві країни прагнуть досягати успіхів у майбутньому, але водночас мають певну гнучкість у прийнятті рішень, залежно від поточних обставин.

Поблажливість та стриманість значно відрізняється: у США цей показник високий, тоді як в Україні він дуже низький. Американська культура відзначається свободою самовираження, прагненням до задоволення особистих бажань і матеріальних благ. В Україні, навпаки, люди більше схильні до стриманості, що може бути наслідком економічних труднощів та релігійно-культурних традицій, які наголошують на поміркованості та контролі над власними бажаннями.

Однак, потрібно враховувати й те, що вимірювання культур є лише основою, яка допомагає оцінити конкретну культуру для полегшення прийняття рішень. Існують і інші фактори, які необхідно враховувати при аналізі культурного середовища.

Таким чином, проведений аналіз відображає культурні відмінності між Україною та США. Висока дистанція влади в Україні, уникнення невизначеності та потреба в самоконтролі відображають наслідки тривалої боротьби за стабільність і розвиток. З іншого боку, США - це країна, яка відображає впевненість у собі та відкритість до змін з акцентом на індивідуалізм, досягнення та реалізацію бажань. Модель Хофстеде є корисним інструментом для розуміння цих культурних відмінностей та їхнього впливу на поведінку і цінності обох країн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Медведєва І.В. Типологія культурних вимірів Г. Хофстеде. Інфраструктура ринку. Випуск 5. 2017. С.30-35. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2017/5_2017_ukr/7.pdf
2. Country comparison tool. The Culture Factor Group. URL: <https://www.theculturefactor.com/country-comparison-tool?countries=ukraine,united+states> (date of access: 08.04.2025).